

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії
від «19» грудня 2025 року

Здобувач ступеня доктора філософії Дуран Володимир Іванович, 1998 року народження громадянин України, освіта вища: в 2021 році здобув ступінь магістра за спеціальністю «Середня освіта», спеціалізація 014.04 «Математика» ДВНЗ «Ужгородський Національний Університет», у 2021 році здобув ступінь магістра за освітньою програмою «Міжнародна комерція» в галузі знань «Управління та адміністрування», спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ДВНЗ «Ужгородський Національний Університет», виконав акредитовану освітньо-наукову програму за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» про утворення спеціалізованої вченої ради з метою присудження ступеня доктора філософії від «29» жовтня 2025 року №72/01-04, у складі:

- голови разової спеціалізованої вченої ради – Заяць О.І., доктора економічних наук, доцента, професора кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

- рецензентів:

- Ерфан Є.А., кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

- Цалан М.І., кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

- офіційних опонентів:

- Шевчука В.О., доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних економічних відносин та інформаційних технологій Львівського торговельно-економічного університету,

- Циганова С.А., доктора економічних наук, професора, професора кафедри міжнародних фінансів Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

на засіданні «19» грудня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Дурану В.І. з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» на підставі прилюдного захисту дисертації на тему: «Трансформація світової архітектури фінансових криз в умовах глобалізації» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, місто Ужгород.

Науковий керівник: Король М.М. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних економічних Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково обґрунтовані Дураном В.І. результати досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, а саме комплексний аналіз процесів трансформації світової архітектури фінансових криз, що має істотне значення для галузі знань 29 «Міжнародні відносини». Дисертацію виконано з дотримання вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 з дотримання вимог пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Король М. М., Дуран В. І. Економічна сутність та причини виникнення світових фінансових криз. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2024; 4(114):76–83.

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-4-13>

URL: <https://www.puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/292>

(Наукове фахове видання України)

2. Дуран В. І. Основні стратегії регулювання фінансових криз. *Причорноморські економічні студії*. 2024; 89/2024: 69–74.

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.89-12>

URL: https://bses.in.ua/journals/2024/89_2024/14.pdf

(Наукове фахове видання України)

3. Король М. М., Дуран В. І. Макроекономічні наслідки впливу світових фінансових криз. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2025; 54: 64–71.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-54-10>

URL: http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/54_2025ua/12.pdf

(Наукове фахове видання України)

4. Дуран В. І. Фрагментація глобальної економіки. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2025; 1 (77): 163–169.

DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/77-23>

URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/4679>

(Наукове фахове видання України)

5. Дуран В. І. Детермінанти світових фінансових криз в умовах глобалізації. *Підприємництво та інновації*. 2025; 35: 124–128.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/35.21>

URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/793>

(Наукове фахове видання України)

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Заяць Олена Іванівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, штатний співробітник ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, дала позитивну оцінку, принципів зауважень немає.

Ерфан Єва Алоїсівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, штатний співробітник ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОН України, дала позитивну оцінку і виокремила у рецензії такі зауваження: зауваження щодо того, що у підрозділі 1.1 недостатньо глибоко висвітлено методи класифікації фінансових криз; зауваження щодо того, що недостатньо розкрито вплив зростання глобального індексу економічної невизначеності, зумовленого повномасштабною війною в Україні, на стабільність світових фінансових ринків та національних економік; зауваження щодо того, що не достатньо приділено уваги аналізу стратегій, які доцільно застосовувати країнам, що зазнали впливу фінансової кризи, з метою зниження ризиків її повторення та зміцнення економічної стійкості у довгостроковій перспективі; зауваження щодо того, що не достатньо приділена увага сучасним типам банків та функції, які вони виконують, оскільки саме вони нерідко виступають безпосередніми тригерами фінансових криз.

Цалан Мирослава Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, штатний співробітник ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОН України, дала позитивну оцінку і виокремила у рецензії такі зауваження: зауваження щодо того, що автором не достатньо уваги приділено еволюції трактувань «економічна криза»; зауваження щодо того у розділі 1 доцільним було би більш детально обґрунтувати логіку формування та практичне застосування запропонованої матриці вибору антикризових заходів з урахуванням етапів циклічного розвитку економіки та фаз перебігу фінансової кризи, зокрема щодо можливості її адаптації до конкретних типів економік (розвинених, перехідних, тих, що розвиваються); зауваження щодо того, що у роботі недостатньо окреслено динаміку трансформації тригерів фінансових криз у часовому розрізі, а також їх диференційований вплив на різні типи економік; зауваження щодо того, що доцільним було б здійснити більш ґрунтовний аналіз причин поширення системних фінансових криз.

Шевчук Віктор Олексійович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Львівського торгово-економічного університету дав позитивну оцінку і виокремив у відгуку такі зауваження: зауваження щодо того, автором запропоновано ключові блоки, які, мають бути включені до стратегій регулювання фінансових криз, проте більш детальний аналіз змісту, функцій та взаємозв'язків цих блоків міг би суттєво підвищити наукову цінність роботи; зауваження щодо того у п. 2.2 недостатньо враховано специфічні особливості українського фінансового середовища, які мають суттєвий вплив на формування та реалізацію антикризових заходів, зокрема, не приділено достатньої уваги впливу воєнного стану на стабільність банківської системи України, також варто детальніше розглянути роль Національного банку України, як основного антикризового координатора, який здійснює монетарну політику, регулювання банківського сектору та впроваджує заходи для підтримки фінансової стабільності; зауваження щодо того, що не достатньо приділено уваги концепції становлення цифрового банку 5.0 – як наступного етапу еволюції фінансових інституцій, що поєднує глибоку персоналізацію послуг, штучний інтелект, інтеграцію з фінтех-моделями; зауваження щодо того, що автором зазначено, що важливим нововведенням на фінансових ринках є ісламські активи (стор. 127) та що глобальна фінансова криза 2007–2008 років стала каталізатором, який мотивував порівняння ісламських індексів (або акцій) зі звичайними індексами (або акціями) у період, коли звичайні активи були поганими, проте доцільно було більш детально проаналізувати цей досвід, його наслідки, зокрема з точки зору стійкості ісламських фінансових інструментів до глобальних шоків, особливостей їх регуляторної архітектури, а також потенціалу для адаптації окремих елементів ісламських фінансів у практику антикризового управління на традиційних фінансових ринках.

Циганов Сергій Андрійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних фінансів Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка дав позитивну оцінку і виокремив у відгуку такі зауваження: зауваження щодо того, що у підрозділі 1.2 недостатньо уваги приділено висвітленню природи та особливостей системних фінансових криз, які, зважаючи на глобалізаційні процеси, відіграють ключову роль у трансформації світової фінансової архітектури; зауваження щодо того, що автор недостатньо розкрив глибину наслідків розриву економічних зв'язків та перекроювання торгових маршрутів для світової економіки; зауваження щодо того, що доцільніше було б більш ґрунтовно розглянути наслідки економічної та фінансової нестабільності 1970–1980-х років і вплив фінансових криз на початку XXI ст. на ВВП країн, зокрема США, ЄС та країн Азії, недостатньо розкрито взаємозв'язок між теоретичним зсувом від кейнсіанства до теорії ефективного ринку, змінами у фінансовому регулюванні та формуванням сучасної архітектури глобальної фінансової

системи, що має безпосереднє значення для розуміння передумов та механізмів трансформації фінансових криз у контексті глобалізації (стор. 123); зауваження щодо того, що у другому розділі автор недостатньо висвітлив український контекст: згадки про ініціативи по реалізації ефективної антикризової стратегії спрямованої на досягнення макроекономічної рівноваги під час світової фінансової кризи та повномасштабної агресії з боку росії мають фрагментарний характер і поглиблення аналізу трансформації фінансової стійкості та стабільності могло б посилити прикладну значущість дисертації; зауваження щодо того, що окремі терміни та поняття, використані у тексті дисертації, потребують чіткішого тлумачення або уточнення, зокрема у частині систематизації та взаємозв'язку чинників, фаз, стадій розгортання світових фінансових криз та для кращого сприйняття наукового апарату варто було б подати у вигляді таблиці основні категорії з короткими поясненнями (п. 3.1).

Висловлені зауваження та пропозиції мають дискусійний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Дурана В.І.

Публічний захист дисертації проводився на засіданні разової спеціалізованої вченої ради із використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Всі члени спеціалізованої вченої ради були присутні та голосували он-лайн за допомогою програмного забезпечення Google Meet.

Результати відкритого голосування:

«За»: 5 членів ради,

«Проти»: 0 членів ради.

На підставі відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Дурану Володимирі Івановичу ступінь доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Олена ЗАЯЦЬ